

KÖZBIZTONSÁG

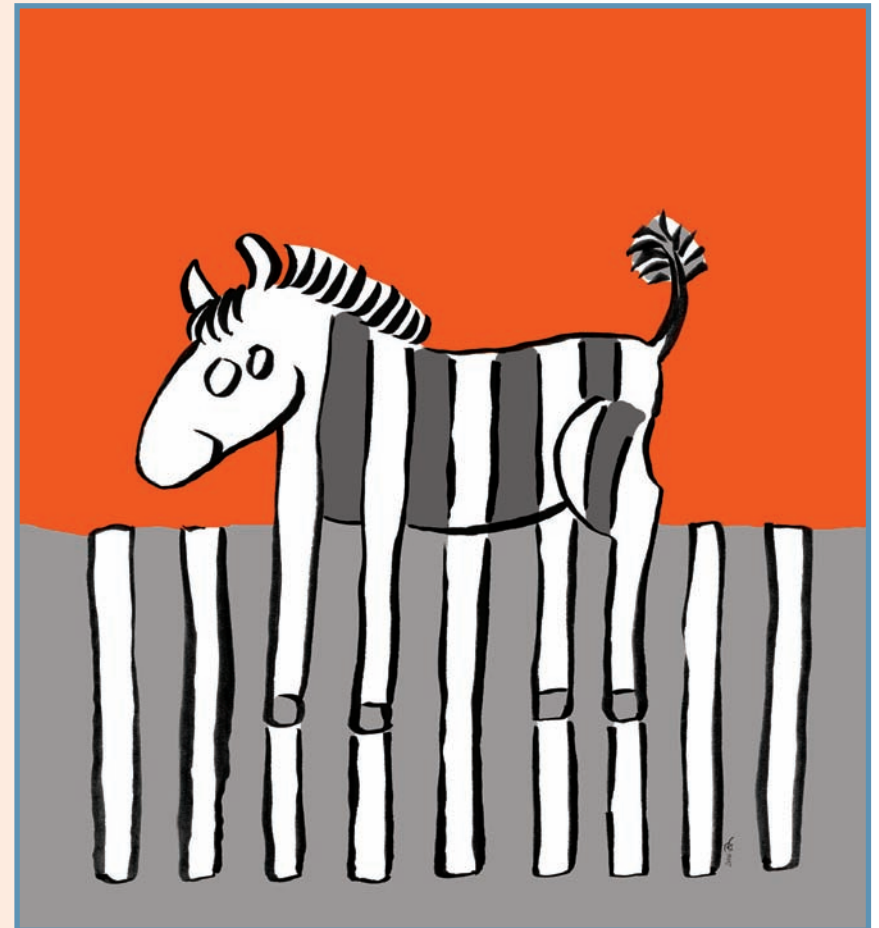
SZKA_103_24

VESZÉLYFORRÁSOK MINDENNAPJAINKBAN

A modul szerzője: Ballai Oszkárné

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

3. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – az időtartam megjelölésével	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I/a Napkezdő játék, hangulati előkészítés					
A	A tanító eggyel kevesebb széket elrendez körben, mint ahány gyerek játszik. Akinek nem jut szék, középen állva mesélni kezd: Egyszer volt, hol nem volt... Mese közben váratlanul felkiált: Lechapott a villám! Erre mindenki felugrik a székről, és új helyet keres magának, a mesélő is. Akinek nem jut hely, az lesz az új mesélő. 5 perc	Hangulati előkészítés Figyelem Kudarctűrés	Frontális munka – játék		
B	A pedagógus és a tanulók egymás kezét fogva kört alkotnak. A kör elkezd – mint a gumikarika – tágulni, de a tanulók mindvégig fogják egymás kezét. Ha valaki úgy érzi, hogy nála el fog szakadni a kör, előtte elkiáltja magát: Állj! Ekkor mindenki a kör közepe felé mozdul. Amikor valaki túl zsúfoltnak érzi az összehúzóerőt, felkiált: Tágulj! Ekkor mindenki tágítani kezdi a kört. 5 perc	Hangulati előkészítés Empátia Tolerancia Felelősségvállalás	Frontális munka – játék		P1 (Közösségi kör)

	Tevékenységek – az időtartam megjelölésével	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
C	A tanító megszervezi a Simon mondja... játékot. Egy tanuló játssza a csoportvezetőt. Utasításokat ad a gyerekeknek. A gyerekek az utasításokat a játék szabályai szerint hajtják végre. 5 perc	Hangulati előkészítés Figyelem Együttműködő készség Szabálykövetés	Frontális munka – játék		P2 (Simon mondja...)
I/b Képzletbeli utazás; egyéni élmények megosztása					
A	A tanulók párokat alkotnak. A párok valamilyen furcsa, szokatlan valós eseményről beszélgetnek, ami pl. utcán, közlekedési eszközön, játszótéren stb. történt. Egy-egy érdekesebb esetet elmesélnek az osztálynak is. 10 perc	Élmények előhívása Emlékezet Szóbeli kifejezőkészség Figyelmes hallgatás	Páros munka – beszélgetés		
B	A tanár kis csoportokban folyó beszélgetést szervez a diákok között az alábbi kérdésekről: ki hogyan érkezett ma az iskolába, ki mire lett figyelmes útközben, mi vonhatja el a figyelmünket arról, hogy hová tartunk, és mikorra kell megérkeznünk. 10 perc	Élmények előhívása Emlékezet Szóbeli kifejezőkészség Figyelmes hallgatás	Csoportmunka – beszélgetés		
I/c A tapasztalatok előhívása					
A	A tanulók csoportokban arról beszélgetnek, hogy mi jut eszükbe a biztonság szóról. A csoportok beszámolnak egymásnak a beszélgetésekről. 10 perc	Előzetes ismeretek előhívása Szóbeli kifejezőkészség Asszociációs készség	Csoportmunka – beszélgetés		

	Tevékenységek – az időtartam megjelölésével	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	A tanulók írásban befejezik az elkezdett mondatokat, melyek a biztonságról szólnak. A mondatokat a tanulók bemutatják egymásnak. 10 perc	Előzetes ismeretek előhívása Asszociációs készség	Egyéni munka – lista készítése Frontális munka – beszélgetés	D1 (Úgy gondolom)	
II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
II/a Az ítélőképesség fejlesztése					
A	A tanulók válaszolnak a munkafüzet Mit gondoltok? feladat kérdéseire. 20 perc	Ok-okozati összefüggések felismerése Írásbeli kifejezőkészség	Frontális munka – feladatmegoldás	D2 (Mit gondoltok?)	
B	A pedagógus a következő kérdést teszi fel a gyerekeknek: miért biztonságosabb, ha nem vesszük elő az utcán az értékeinket? A tanulók hasonló kérdéseket találnak ki. A kérdéseket leírják. 20 perc	Ok-okozati összefüggések felismerése Írásbeli kifejezőkészség	Frontális munka – feladatmegoldás	Papír, íróeszköz	P3 (Kérdések)
II/b Vészhelyzetek és elkerülésük módjai					
A	A tanár csoportos beszélgetést szervez a gyermekekre leselkedő veszélyekről, valamint ezek elkerülésének lehetőségeiről. A feladatot a tapasztalatok, vélemények összegyűjtése és írásban rögzítése zárja. 15 perc	Tudatosság fejlesztése Emlékezet Kommunikációs készségek	Csoportmunka – megbeszélés	Íróeszköz, papír	P4 (Veszélyhelyzetek)

	Tevékenységek – az időtartam megjelölésével	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/c Kitől, hogyan kérhetünk segítséget, ha bajba kerülünk?					
A	A diákok csoportokban olyan szituációkat játszanak el, amelyből kiderül, hogy kihez fordulnának segítségért vész helyzetben. eljátsszák az alábbi szituációkat. 25 perc	Tudatosság fejlesztése Együttműködési készség Önkifejezés	Csoportmunka – szituációs játék		P5 (Segítségkérés)
B	A tanulók csoportokban eljátsszák, hogy mit tennének, ha eltévednének. A gyakorlat előtt/után tanári irányítással beszélgetés a bizalmatlanságról, az óvatosságról, a nyíltságról és a gyanútlanyságról. 25 perc	Tudatosság fejlesztése Együttműködési készség Önkifejezés	Csoportmunka – szituációs játék		
II/d A visszaütés tanulása					
A	Tanítói felolvasás egy meserészletből. Ezután a tanulók megbeszélik, hogy helyesen cselekedett-e Hófehérke, és hogy ők mit tettek volna a helyében. 15 perc	Tudatosság fejlesztése Vitakészség Érvelés	Frontális munka – felolvasás, beszélgetés		P6 (Meserészlet)
B	A tanulók eljátsszák, hogy hogyan térnének ki egy idegen elől a tanár által felkínált helyzetben. 15 perc	A helyzetnek megfelelő kommunikáció Választás és döntés	Frontális munka – szituációs játék		P7 (Helyzetek)

	Tevékenységek – az időtartam megjelölésével	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS					
III/a A megelőzés					
A	A tanulók a szókétyákból összerakják a figyelmeztetéseket. 15 perc	Szabályalkotás Együttműködés Kommunikációs készségek	Páros munka – feladatmegoldás	Szókétyák	P8 (Megelőzés) a szókétyákat a tanító készíti el
B	A tanító egy külső szereplő bevonásával helyzetgyakorlatokat szervez. Az ismeretlen különböző szituációkban, különböző dolgokra próbálja rávenni a gyerekeket, akik a visszautasítást különböző módokon játsszák el. 15 perc	Ismeretek alkalmazása Megfigyelés Döntési készség Rögtönzési készség	Frontális munka – drámajáték		P9 (Idegennel)
III/b Értékelés					
A	A tanulók a csoportmunkát értékelik írásban. A pedagógus szóban értékeli az egyéni munkát és a csoportmunkát. 10 perc	Értékelés Kritikai érzék Önbizalom Önismeret	Egyéni munka – értékelés Csoportmunka – megbeszélés	D3 (Értékelés)	
B	A tanulók elmondják, hogy melyik feladatban tudtak a legkreatívabban részt venni, hogyan érezték magukat a csoportjukban. 10 perc	Értékelés Kritikai érzék Kommunikációs készségek	Frontális munka – beszélgetőkör		
C	A foglalkozáson részt vett „vendég” értékeli a gyerekek megoldásait. 10 perc	Értékelés Kritikai érzék Önismeret	Frontális munka – beszélgetőkör		

MELLÉKLETEK

P1 KÖZÖSSÉGI KÖR

Ezt a játékot az udvaron célszerű játszani. Ajánljuk, hogy a játékban a tanító is vegyen részt! Több fordulót játszunk, hangsúlyozva, hogy az egyén a kör biztonsága érdekében cselekszik!

P2 SIMON MONDJA...

A játék játszható több kis csoportban vagy együtt is. A feladat a csoportvezető utasításainak követése. A gyerekek összekulcsolt karral kört alakítanak, és így hajtják végre a „parancsokat”. De: csak az a parancs érvényes, amelyik „Simon mondja...” bevezetővel kezdődik (pl.: Simon mondja: Guggoljatok le! – ezt az utasítást végre kell hajtani). Ám a nem így kezdett utasítások teljesítésébe bele sem szabad kezdeni (pl. Balra indulva járjatok körbe! – nem szabad megmozdulni, mert az utasítást nem „Simon mondta”).

A játék végén beszéljünk a szabálykövetés és az egymásra figyelés, az együttműködés fontosságáról!

P3 KÉRDÉSEK

A feladat megoldásait a pedagógus összegyűjtheti, és átnézés után a legjobbakat felolvashatja.

P4 VESZÉLYHELYZETEK

A következő helyszíneket ajánljuk fel a gyerekeknek végiggondolásra:

- Útban az iskolába
- Az iskolában
- Idegenek között
- Üzletben
- Otthon
- Játsszótéren

P5 SEGÍTSÉGGKÉRÉS

Kihez fordulnál, ha...

- egy idegen édességgel kínálna?
- egy idegen pénzt kérne tőled az utcán?
- valaki arra kérne, hogy szállj be vele az autójába?
- valaki azt mondaná, hogy a szüleid küldték érted?
- valaki megütne, megsértene?
- egy idegen érdeklődne, hogy van-e nálad telefon?

P6 MESERÉSZLET

A Hófehérke és a hét törpe című meséből annak a résznek a felolvasása, mikor a gonosz mostoha bekopogtat Hófehérkéhez, aki egyedül van otthon, és gyanútlanul ajtót nyit. Utána beszélgetés.

P7 HELYZETEK

A játéknál kulcsszavak megadásával (szerepek megjelölésével) segíthetjük a gyerekek felkészülését.

Idegen a lakásajtóban (postás, szerelő, gázóra-leolvasó, ügynök).

Idegen a játszótéren.

Találkozás egy idegennel a lépcsőházban.

Találkozás egy idegennel a lift előtt.

P8 MEGELŐZÉS

A szétvágott mondatokat tegyük egy borítékba. A gyengébb képességű gyerekeknek két részre, a jobb képességűek számára pedig szavakra bontsuk a mondatokat!

A mondatok:

Sose engedj be ismeretlen személyt a lakásba!

Ne nyiss ajtót ismeretlennek!

Ne fogadj el édességet ismerlentől!

Ne állj szóba ismeretlennel!

Ne ülj be egy ismeretlen autójába!

Ne menj be ismeretlennel kapualjba, lépcsőházba!

Ne fogadj el ismerlentől gyógyszernek tűnő tablettát!

P9 IDEGENNEL

A helyzetgyakorlatnál az idegen egy kívülálló (egy kolléga, az iskola egy dolgozója, nagyobb gyerek stb.) legyen. A tevékenységeket a tanító folyamatosan értékelje a gesztusaival!